

การศึกษาพฤติกรรมการลงทุนในคริปโตเคอร์เรนซีของ
นักลงทุนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร
**A study of investor behavior in cryptocurrencies
in Bangkok**

ณภัทร ลิขิตวิเศษกุล
โครงการ IT-Smart คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศไทย
ผู้รับผิดชอบบทความ

Napat Likhitvisatekul
6214193036@rumail.ru.ac.th
M.B.A. IT-Smart Program, Faculty of Business Administration,
Ramkhamhaeng University, Thailand
Corresponding author

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการลงทุนในคริปโตเคอร์เรนซีจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของนักลงทุนในกรุงเทพมหานคร 2) เพื่อศึกษาระดับของสภาวะหนี้สินและค่าใช้จ่ายที่มีผลต่อจากการลงทุนในคริปโตเคอร์เรนซีของนักลงทุนในกรุงเทพมหานคร 3) เพื่อศึกษาระดับของการยอมรับความเสี่ยงที่มีผลต่อจากการลงทุนในคริปโตเคอร์เรนซีของนักลงทุนในกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงปริมาณที่ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักลงทุนในคริปโตเคอร์เรนซีของนักลงทุนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน เพื่อนำมาวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมานประกอบด้วย T-Test และ F-Test ผลการวิเคราะห์การวิจัย พบว่า 1) นักลงทุนที่ตอบแบบสอบถามใหญ่เป็นเพศชาย อายุน้อยกว่า 20 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเท่าเทียมปริญญาตรี อาชีพพนักงานเอกชน รายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 25,000-50,000 บาทต่อเดือน สถานภาพโสด ซึ่งผลการวิจัยปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกันส่งผลต่อพฤติกรรมการลงทุนในคริปโตเคอร์เรนซีแตกต่างกัน 2) ส่วนของปัจจัยหนี้สินและค่าใช้จ่ายที่ต่างกันส่งผลต่อพฤติกรรมการลงทุนในคริปโตเคอร์เรนซีแตกต่างกัน และ 3) ปัจจัยด้านการยอมรับความเสี่ยงที่ต่างกันส่งผลต่อพฤติกรรมการลงทุนในคริปโตเคอร์เรนซีแตกต่างกัน

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในกลุ่มของบริษัทแนะนำการลงทุน ในการเลือกกลุ่มเป้าหมาย การวางแผนความเสี่ยงในการลงทุนให้กับกลุ่มเป้าหมาย และกำหนดกลยุทธ์ในด้านอื่นๆ สำหรับผู้ประกอบการในตลาดการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีความผันผวนสูง

คำสำคัญ : คริปโตเคอร์เรนซี, พฤติกรรมการลงทุนในคริปโตเคอร์เรนซี, การยอมรับความเสี่ยงในการลงทุน

Abstract

This study aimed to 1) examine cryptocurrency investment behavior (categorized by personal factors of Bangkok-based investors, 2) Examine debt status and expense arising out of cryptocurrency investment behavior of Bangkok-based investors, 3) examine level of risk acceptance of Bangkok-based investors related with cryptocurrency investment. This study was quantitative study that used questionnaire to collect information from the sample group: 400 Bangkok-based cryptocurrency investors. Descriptive statistics such as frequency, percentage, mean and standard deviation were used for analysis. Inferential statistics such as T-Test and F-Test were used.

The result revealed that 1) most of the sampled investors were male, younger than 20 years, having a bachelor's degree or equivalent degree, worked in companies, with average income between 25,000 and 50,000 baht per month, and single. Different personal factors were found to affect cryptocurrency investment behavior, 2) different debt and expense factors affected cryptocurrency investment behavior, 3) different risk acceptance level affected cryptocurrency investment behavior.

The result of this study could be used by investment consultants in target selection, risk planning and other strategies for entrepreneurs in volatile asset investment.

Keywords: Cryptocurrency, Cryptocurrency Investment Behavior, Investment Risk Acceptance

บทนำ

ในช่วงปี 2008 ได้เกิดวิกฤตแฮมเบอร์เกอร์ ซึ่งเป็นสาเหตุให้ล้มต่อเนื่องเป็นโดมิโนจากนั้นรัฐบาลสหรัฐจึงพิมพ์ธนบัตรออกมาเป็นจำนวนมากเพื่อโอ้อุ้มกลุ่มคนบางกลุ่มเพื่อป้องกันไม่ให้เศรษฐกิจพังพินาศ จึงเกิดคนกลุ่มหนึ่งที่ไม่ไว้วางใจรัฐบาลสหรัฐอีกต่อไป จึงเป็นที่มาของการเกิดสกุลเงินดิจิทัลหรือคริปโตเคอร์เรนซีที่ชื่อว่า บิทคอยน์ (Bitcoin) ขึ้นมาเป็นสกุลเงินดิจิทัลสกุลแรก โดยที่ไม่สามารถแก้ไขลบหรือเปลี่ยนแปลงได้ ทำให้ไม่มีใครสามารถควบคุมมันได้แม้กระทั่งรัฐบาล

ในปัจจุบันเทคโนโลยีบล็อกเชนได้รับการยอมรับและใช้งานมากขึ้น คริปโตเคอร์เรนซีจึงมีมูลค่าเพิ่มขึ้นตามไปด้วยอย่างรวดเร็ว จึงทำให้เกิดนักลงทุนในคริปโตเคอร์เรนซีขึ้นมา โดยที่งานวิจัยชิ้นนี้จะมุ่งความสนใจไปที่กลุ่มนักลงทุนในคริปโตเคอร์เรนซีที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครเป็นหลัก แต่อย่างไรก็ตามหากนักลงทุนต้องการที่จะลงทุนในคริปโตเคอร์เรนซีนักลงทุนไม่จำเป็นต้องลงทุนกับเครื่องมือใดหนึ่ง นักลงทุนสามารถทำการซื้อคริปโตเคอร์เรนซีได้โดยตรงจากคนที่ทำการไต่ถามหนึ่งได้เลยหรือว่าจะทำการซื้อผ่านเอเจนซี่ที่ทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการซื้อขายก็ได้ ในประเทศไทยนั้นมีผู้ที่เริ่มสนใจลงทุนในคริปโตเคอร์เรนซีมาก จากการที่มูลค่าของคริปโตเคอร์เรนซีเพิ่มมูลค่าอย่างรวดเร็ว ไม่เว้นแม้กระทั่งสถาบันทางการเงินต่างๆ ก็เริ่มหันมาสนใจลงทุนในคริปโตเคอร์เรนซีแล้ว

จากที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจในเรื่องการลงทุนในคริปโตเคอร์เรนซี จึงได้เข้าไปคลุกคลี สอบถามกับนักลงทุนในคริปโตเคอร์เรนซี เพื่อที่จะได้เรียนรู้คุณลักษณะของการลงทุนในคริปโตเคอร์เรนซี จากนั้นผู้วิจัยก็ได้ตัดสินใจที่จะทำการศึกษาพฤติกรรมการลงทุนของนักลงทุนในคริปโตเคอร์เรนซีที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร ในด้านปัจจัยทางประชากรศาสตร์ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลงทุนและปัจจัยทางด้านการเลือกลงทุนรวมไปถึงปัจจัยด้านการยอมรับความเสี่ยงที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลงทุนของนักลงทุนในคริปโตเคอร์เรนซีที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นประโยชน์ให้แก่ผู้ที่สนใจในเรื่องนี้ใช้ประกอบการตัดสินใจในการลงทุนในคริปโตเคอร์เรนซีต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการลงทุนในคริปโตเคอร์เรนซีจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของนักลงทุนในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาระดับของสภาวะหนี้สินและค่าใช้จ่ายที่มีผลต่อการลงทุนในคริปโตเคอร์เรนซีของนักลงทุนในกรุงเทพมหานคร

3. เพื่อศึกษาระดับของการยอมรับความเสี่ยงที่มีผลต่อจากการลงทุนในคริปโตเคอร์เรนซีของนักลงทุนในกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานของการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันส่งผลต่อพฤติกรรมการลงทุนคริปโตเคอร์เรนซีที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านสถานะหนี้สินและค่าใช้จ่ายที่แตกต่างกันส่งผลต่อพฤติกรรมการลงทุนคริปโตเคอร์เรนซีที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 ระดับของการยอมรับความเสี่ยงที่แตกต่างกันส่งผลต่อพฤติกรรมการลงทุนคริปโตเคอร์เรนซีที่แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ข้อมูลตามประชากรศาสตร์

1. เพศ	2. อายุ
3. ระดับรายได้	4. อาชีพ
5. ระดับการศึกษา	6. สถานภาพ

ปัจจัยด้านสถานะหนี้สินและค่าใช้จ่าย

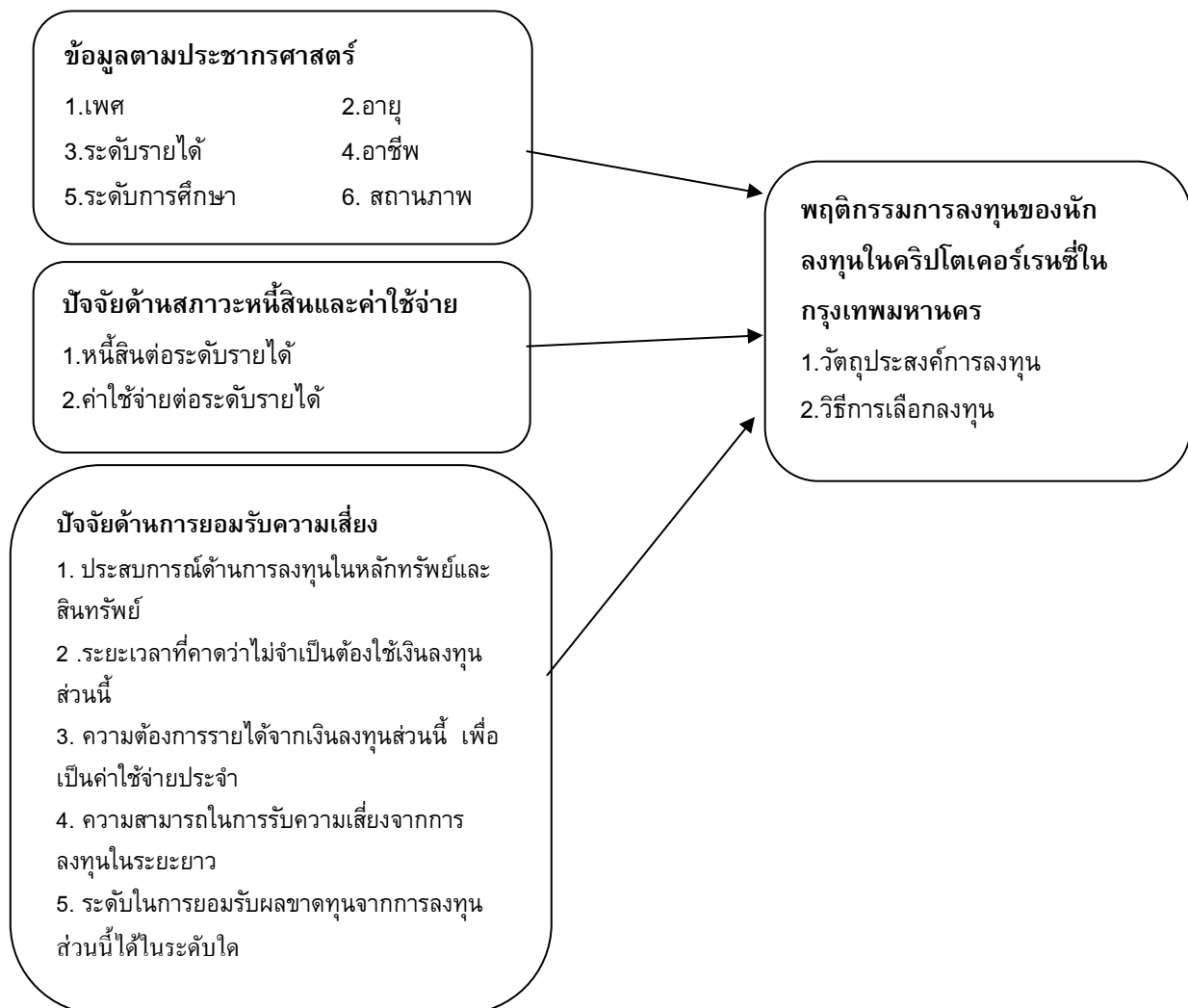
1. หนี้สินต่อระดับรายได้
2. ค่าใช้จ่ายต่อระดับรายได้

ปัจจัยด้านการยอมรับความเสี่ยง

1. ประสิทธิภาพด้านการลงทุนในหลักทรัพย์และสินทรัพย์
2. ระยะเวลาที่คาดว่าจะไม่จำเป็นต้องใช้เงินลงทุนส่วนนี้
3. ความต้องการรายได้จากเงินลงทุนส่วนนี้ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายประจำ
4. ความสามารถในการรับความเสี่ยงจากการลงทุนในระยะยาว
5. ระดับในการยอมรับผลขาดทุนจากการลงทุนส่วนนี้ได้ในระดับใด

ตัวแปรตาม

- พฤติกรรมการลงทุนของนักลงทุนในคริปโตเคอร์เรนซีในกรุงเทพมหานคร
1. วัตถุประสงค์การลงทุน
 2. วิธีการเลือกลงทุน

ขอบเขตด้านพื้นที่

กลุ่มประชากรที่เป็นนักลงทุนในคริปโตเคอร์เรนซีที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ คือ นักลงทุนในคริปโตเคอร์เรนซีที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร โดยมีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ตัวอย่างที่ได้จากการคำนวณด้วยสูตรในการหากรูปร่างตัวอย่างแบบไม่ทราบจำนวนประชากรของ Cochran (Cochran 1997 อ้างอิงจาก หนังสือวิธีวิจัยทางธุรกิจ ผศ.ดร.เบญจพล มีเงิน, 2559)

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาพฤติกรรมการลงทุนในคริปโตเคอร์เรนซีของนักลงทุนในกรุงเทพมหานคร โดยมีตัวแปรอิสระประกอบด้วย ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ปัจจัยด้านสภาวะหนี้สินและค่าใช้จ่าย ปัจจัยด้านการยอมรับความเสี่ยง ส่วนตัวแปรตามประกอบด้วย พฤติกรรมการลงทุนในคริปโตเคอร์เรนซีของนักลงทุนที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ทราบถึงลักษณะทั่วไปของนักลงทุนในคริปโตเคอร์เรนซีที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการลงทุนในคริปโตเคอร์เรนซีของนักลงทุนที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยด้านสภาวะหนี้สินและค่าใช้จ่ายมีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการลงทุนในคริปโตเคอร์เรนซีของนักลงทุนที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยด้านระดับการยอมรับความเสี่ยงที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการลงทุนในคริปโตเคอร์เรนซีของนักลงทุนที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร
4. เพื่อให้ผู้ที่สนใจศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน นำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการวางแผนปรับปรุง ให้เกิดความเหมาะสมได้และเป็นประโยชน์ต่อไป

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับคริปโตเคอร์เรนซี

สกุลเงินดิจิทัล หรือ คริปโทเคอร์เรนซี (Cryptocurrency) หมายถึง สกุลเงินที่ผ่านการเข้ารหัส (Cryptography) และอยู่ในรูปแบบดิจิทัล ซึ่งคุณสมบัติทั้ง 2 ข้างต้นนี้เอง ที่ทำให้เหรียญ คริปโทเคอร์เรนซี ไม่สามารถปลอมแปลงได้ และสามารถโอนย้ายได้ผ่านอินเทอร์เน็ต โดยผ่านระบบของบล็อกเชน (Blockchain) ที่คอยทำหน้าที่บันทึกการโอนเงินดิจิทัลและยืนยันว่า รายการนั้น ๆ เกิดขึ้นจริงและ

ถูกต้อง ซึ่งเป็นเทคโนโลยีที่ทำให้การโอนย้ายมูลค่า ในรูปแบบดิจิทัล บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสามารถเกิดขึ้นได้

บิตคอยน์ (Bitcoin : BTC) บิตคอยน์ เป็นเหรียญคริปโทเคอร์เรนซีเหรียญแรก ที่ได้เกิดขึ้นมาบนโลกนี้ ในปี 2008 ได้มี White Paper ของบิตคอยน์ออกสู่สาธารณะ และมีการโอนเหรียญขึ้นจริงครั้งแรก บนบล็อกเชนบล็อกแรก ในปี 2009 และ บิตคอยน์ ซึ่งเป็นสกุลเงินดิจิทัลที่ใช้เทคโนโลยีบล็อกเชนนี้ ยังไม่เคยถูกแฮ็คหรือฉ้อโกงไปจากระบบได้เลย นับตั้งแต่วันแรกที่มีนปรากฏขึ้นมาบนโลกใบนี้ บิตคอยน์ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นของโลกสกุลเงินดิจิทัลนั้น ทำให้มีเหรียญอื่นๆ เกิดตามมาจำนวนนับหมื่นเหรียญ และมีมูลค่าตามราคาตลาดรวมของสินทรัพย์ดิจิทัลทั้งหมด ณ วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2564 กว่า 1 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ โดยใช้เวลาจากวันแรก มาเพียง 12 ปีกว่าเท่านั้น และมูลค่าตามราคาตลาดของเหรียญบิตคอยน์เอง ที่สูงถึง 6 แสนล้านเหรียญ และมีราคาต่อ 1 เหรียญกว่า 1 ล้านบาทในวันนี้ คงไม่เป็นที่สงสัยในความคิดตัวตนของสินทรัพย์นี้อีกต่อไป

อีเธอเรียม (Ethereum : ETH) อีเธอร์เป็นสกุลเงินดิจิทัลที่ทำงานอยู่บนระบบบล็อกเชนอีอีเธอร์เรียม อีเธอร์มีขนาดใหญ่เป็นอันดับสองตามมูลค่าตามราคาตลาดรองจากบิตคอยน์ แต่แตกต่างจากบิตคอยน์คือไม่ได้สร้างเพื่อให้เป็นเงินดิจิทัล ผู้ก่อตั้งของอีเธอร์มุ่งหวังที่จะสร้างแพลตฟอร์มการคำนวณแบบกระจายอำนาจทั่วโลกในรูปแบบใหม่ ที่นำเอาความปลอดภัยและความเปิดกว้างของบล็อกเชนมาใช้ แล้วขยายคุณลักษณะเหล่านี้ไปยังแอปพลิเคชันที่หลากหลาย ทั้งเครื่องมือทางการเงิน เกม ไปจนถึงฐานข้อมูลที่ซับซ้อน ทั้งหมดล้วนทำงานอยู่บนบล็อกเชนอีเธอร์เรียม และศักยภาพในอนาคตของอีเธอร์เรียมนั้นมีข้อจำกัดจากจินตนาการของนักพัฒนาเพียงอย่างเดียวเท่านั้น ตามที่องค์กรไม่แสวงหาผลกำไร Ethereum Foundation กล่าวไว้ว่า “เราสามารถใช้อีเธอร์เรียมในการจัดระบบคำสั่ง กระจายอำนาจ รักษาความปลอดภัย และแลกเปลี่ยนได้แทบจะทุกสิ่ง” อีเธอร์เรียมได้กลายมาเป็นเครื่องมือในการลงทุนและแหล่งจัดเก็บความมั่งคั่งยอดนิยม (และนำไปใช้เพื่อส่งหรือรับมูลค่าได้โดยไม่ผ่านตัวกลางเหมือนกับบิตคอยน์)

บล็อกเชนอีเธอร์เรียมช่วยให้นักพัฒนาสร้างและเรียกใช้แอปพลิเคชันหลากหลายประเภทได้ ซึ่งมีทุกสิ่งตั้งแต่เกม ฐานข้อมูลขั้นสูง ไปจนถึงเครื่องมือทางการเงินแบบกระจายอำนาจที่ซับซ้อน ทำให้การดำเนินการเหล่านั้นไม่มีธนาคารหรือสถาบันอื่นๆ มาเป็นตัวกลาง แอปที่ใช้อีเธอร์เรียมสร้างขึ้นโดยใช้ “สัญญาอัจฉริยะ (Smart Contract)” โดยสัญญาอัจฉริยะเหมือนกับสัญญากระดาษทั่วไปที่มีการกำหนดเงื่อนไขข้อตกลงระหว่างฝ่ายต่างๆ แต่สัญญาอัจฉริยะแตกต่างจากสัญญาแบบเดิมๆ คือ จะดำเนินการอัตโนมัติเมื่อมีปัจจัยที่เข้าเงื่อนไข โดยไม่จำเป็นต้องให้ฝ่ายที่เข้าร่วมรับรู้ว่ามีอีกฝ่ายหนึ่งของสัญญานั้นเป็นใคร และไม่จำเป็นต้องใช้ตัวกลางใดๆ อีเธอร์เรียมเหมือนกับบิตคอยน์ตรงที่ เป็นโครงการโอเพ่นซอร์สที่ไม่ได้มีเจ้าของหรือดำเนินการโดยบุคคลเพียงคนเดียว ทุกคนที่มีอินเทอร์เน็ตสามารถเรียกใช้ไหนดอีเธอร์เรียมหรือโต้ตอบกับเครือข่ายได้ เช่นเดียวกับบล็อกเชนแบบกระจายอำนาจของบิตคอยน์ ที่ทำให้บุคคลแปลกหน้า 2 คนจากที่ใดก็ได้ในโลกสามารถส่งหรือรับเงินโดยไม่ต้องใช้ธนาคารมาเป็นตัวกลางได้ สัญญา

อัจฉริยะที่ทำงานบนบล็อกเชนแบบกระจายอำนาจของอีเธอร์เรียมก็ช่วยให้นักพัฒนาสร้างแอปพลิเคชันที่ซับซ้อน ซึ่งเป็นแอปพลิเคชันที่ทำงานได้ตามโปรแกรมที่เขียนไว้ทุกประการโดยไม่หยุดทำงาน ไม่มีการเซ็นเซอร์ การฉ้อโกง หรือการแทรกแซงของบุคคลที่สาม

ปัจจัยที่ส่งผลต่อราคาบิตคอยน์

ปัจจัยที่ส่งผลต่อราคาสินทรัพย์ดิจิทัลอย่างบิตคอยน์นั้น เกิดขึ้นจากคุณสมบัติข้อหนึ่งของบิตคอยน์ คือ การมีอยู่อย่างจำกัดที่ 21 ล้านเหรียญ ซึ่งการมีจำนวนอยู่อย่างจำกัดนี้เอง ทำให้เกิดความเชื่อขึ้นว่าบิตคอยน์นั้น สามารถมีคุณสมบัติการเก็บมูลค่า (store of value) เหมือนสินทรัพย์อย่างทองคำ และจะไม่เกิดการเฟ้อเนื่องจากการเพิ่มขึ้นของปริมาณเหรียญ ดังนั้นเมื่อเกิดความต้องการซื้อ ต้องการถือครองบิตคอยน์มากขึ้น ก็ส่งผลให้ราคาของเหรียญบิตคอยน์มีมูลค่าสูงขึ้น หรือหากเกิดผลในทางตรงข้ามก็จะส่งผลให้ราคาลดลงเช่นกัน โดยปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความต้องการใช้สกุลเงินดิจิทัล Digital Currency Group (DCG) ได้ทำการสำรวจปัจจัยเชิงมหภาคที่ส่งผลกระทบต่อการนำสกุลเงินดิจิทัลมาใช้ 1) เศรษฐกิจโลก ถดถอย (24%) 2) ความกังวลด้านเงินเฟ้อจากผลของนโยบายของธนาคารกลางโลก (19%) 3) การต้องการหาผลตอบแทน (17%) 4) ความต้องการกระจายการลงทุนไปยังสินทรัพย์ใหม่ (13%) 5) ความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ (13%)

แนวคิดเกี่ยวกับประชากรศาสตร์

Armstrong and Kotler (2007) เป็นการแบ่งส่วนตลาดโดยใช้หลักด้านประชากรศาสตร์ประกอบด้วย ขนาด ความหนาแน่น ทำเลที่ตั้ง อายุ เพศ ศาสนา อาชีพ และลักษณะอื่นๆ หรือเป็นการแบ่งส่วนตลาดตามขนาด โครงสร้างและการกระจายของประชากร การแบ่งส่วนตลาดตามปัจจัยทางประชากรศาสตร์ที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย ได้แก่ อายุ เพศ ขนาดครอบครัว รายได้ การศึกษา และอาชีพ ซึ่งใช้ในการแยกแยะความแตกต่างของกลุ่มลูกค้า โดยถือเกณฑ์จากความต้องการของลูกค้าและพฤติกรรมการใช้ผลิตภัณฑ์ของลูกค้า ซึ่งมักจะมีความสัมพันธ์กับตัวแปรทางประชากรศาสตร์ดังนี้

1) อายุ (Age) อายุเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้คนมีความคิดและพฤติกรรมที่เหมือนหรือแตกต่างกันและเนื่องจากผลิตภัณฑ์หรือบริการจะสามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้บริโภคที่มีอายุแตกต่างกัน การตลาดจึงจะใช้ประโยชน์จากอายุเป็นตัวแปรด้านประชากรศาสตร์ นักการตลาดได้ค้นหาความต้องการของส่วนตลาดส่วนเล็ก (Niche market) โดยมุ่งความสำคัญตลอดอายุช่วงนั้น

2) เพศ (Gender) เป็นตัวแทนจากการวิจัยทางจิตวิทยาแสดงให้เห็นว่า ผู้หญิงกับผู้ชายมีความคิด ค่านิยม และทัศนคติแตกต่างกัน เนื่องจากสังคมและวัฒนธรรมเป็นตัวกำหนดบทบาทและกิจกรรมของผู้หญิงและผู้ชายไว้แตกต่างกัน ซึ่งผู้หญิงนั้นถูกจูงใจง่ายกว่าผู้ชาย รวมทั้งผู้หญิงเป็นเพศที่มีจิตใจอ่อนไหว (Emotional) มีความอ่อนอ่อนผ่อนตาม (Submissive) มีความเป็นแม่บ้าน และหยิ่งถึงจิตใจของคนได้ดีกว่าผู้ชาย ในขณะที่ผู้ชายมักใช้เหตุผลมากกว่าและจดจำข่าวสารได้มากกว่าผู้หญิง เพศจึงเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีบทบาทต่อการเลือกใช้บริการ

3) อาชีพ (Occupation) มักมีอิทธิพลต่อการบริโภคของผู้บริโภค อาชีพที่แตกต่างกันมีผลต่อแนวคิดอุดมการณ์ค่านิยมต่อสิ่งต่างๆ เช่น คนที่มีอาชีพข้าราชการจะคำนึงถึงเรื่องของสวัสดิการ ศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิของความเป็นข้าราชการ ซึ่งต่างจากคนที่ทำงานบริษัทเอกชนที่คำนึงถึงรายได้และการมีศักดิ์ศรีด้วยเงินทองที่สามารถซื้อสิ่งของที่ตนเองต้องการได้เพื่อรักษาสถานภาพทางสังคม

4) รายได้ (Income) เป็นสิ่งที่กำหนดความรู้สึกนึกคิด และความต้องการเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ และพฤติกรรมของบุคคล

5) การศึกษา (Education) การศึกษามีอิทธิพลต่อการเลือกรับการบริการสาขาวิชาที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคลย่อมก่อให้เกิดความรู้สึกนึกคิด อุดมการณ์ รสนิยม ค่านิยม และความต้องการที่ไม่เหมือนกัน

6) สถานภาพ (Status) สถานภาพเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่เป็นตัวแปรที่สำคัญ เนื่องจากคนโสดจะมีความคิดที่เป็นอิสระมากกว่าและมีความต้องการที่เป็นของตนเองมากกว่าคนที่แต่งงานแล้ว เพราะไม่ต้องรับผิดชอบต่อบุคคลอื่นและไม่มีภาระผูกพัน

แนวคิดเกี่ยวกับหนี้สิน

ดี เบคเกอร์ (De Becker) ให้คำจำกัดความว่า หนี้เป็นสิทธิที่จะเรียกร้องให้บุคคลชำระหนี้ด้วยการกระทำหรืองดการกระทำที่แน่นอน ซึ่งเป็นที่ยอมรับว่าสามารถก่อให้เกิดผลทางกฎหมายได้ยอมรับว่าสามารถก่อให้เกิดผลทางกฎหมายได้ นอกจากนั้น ชัคเคอร์ (Schuster) ได้อธิบายว่า หนี้ หมายถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 2 คนซึ่งทำให้บุคคลหนึ่งมีสิทธิเรียกร้องให้บุคคลอีกคนหนึ่งกระทำการหรืองดเว้นการกระทำบางอย่าง

หนี้สิน หมายถึง ภาระผูกพันตามกฎหมายของกิจการที่มีต่อบุคคลอื่น อาจเกิดจากการประกอบธุรกิจทางการค้า การกู้ยืมเงินหรือการใช้บริการเป็นเงินเชื่อ ตั้งแต่ในอดีตหรือในปัจจุบันและกิจการนั้นๆ ยังต้องชำระหนี้คืนให้หมดไปในอื่นหรือการบริการที่ตกลงกัน อนาคตด้วยเงินสดหรือสินทรัพย์

ลักษณะของหนี้สินมี 1) ภาระผูกพันในปัจจุบันที่เกิดจากเหตุการณ์ในอดีตของกิจการเนื่องจากการประกอบการค้า เช่นรับสินค้าเป็นเงินเชื่อ การใช้บริการเป็นเงินเชื่อ 2) เป็นหน้าที่และความรับผิดชอบที่เจ้าของกิจการต้องชดใช้ด้วยเงินสด สินทรัพย์อื่นหรือบริการที่ตกลงไว้ 3) สามารถกำหนดมูลค่าของหนี้สินและวันครบรอบกำหนดชำระได้ และ 4) สามารถระบุผู้รับเงินได้

ประเภทของหนี้สิน หนี้สินมีระยะเวลาในการชำระหนี้ที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับข้อตกลงดังนั้นเราจึงใช้ความแตกต่างของระยะเวลาในการชำระหนี้มาจำแนกประเภทของหนี้สิน ซึ่งจำแนกได้ 2 วิธี คือ 1) หนี้สินหมุนเวียน หมายถึงหนี้สินของกิจการที่มี ระยะเวลาครบ กำหนดในการชำระคืนภายใน 12 เดือนนับจากวันที่ในงบดุล อาจชำระด้วยเงินสด สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น การให้บริการในรูปแบบต่าง ๆ หรือการก่อหนี้สิน

ระยะสั้นอื่นมาแทน 2) 2. หนี้สินระยะยาว หมายถึงหนี้สินที่มีระยะเวลาในการชำระหนี้คืนเกินกว่า 1 ปีหรือเกินกว่ารอบระยะเวลาดำเนินงานตามปกติของกิจการ เช่น หนี้กู้ยืม เงินกู้ยืม เป็นต้น

แนวคิดเกี่ยวกับการลงทุน

การลงทุน (investment) หมายถึง การซื้ออสังหาริมทรัพย์หรือหลักทรัพย์ของบุคคลหรือสถาบัน ซึ่งให้ผลตอบแทนเป็นสัดส่วนกับความเสี่ยงตลอดเวลาอันยาวนานประมาณ 10 ปี แต่อย่างต่ำไม่เกิน 3 ปี เช่น การลงทุนในหุ้นสามัญจะได้เงินปันผล (Dividend) และส่วนต่างของราคา (Capital Gain) การลงทุนพันธบัตรรัฐบาล (Bond) ได้ผลตอบแทนในรูปอัตราดอกเบี้ย (Interest) การลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ (Real estate) ได้ผลตอบแทนในรูป (Capital Gain) เป็นต้น

ประเภทของการลงทุน การลงทุนแบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 3 ประเภท ดังนี้

1) การลงทุนเพื่อการบริโภค (Consumer investment) เป็นเรื่องของการซื้อสินค้าประเภท คงทนถาวรหรือสินทรัพย์ถาวร เช่น บ้าน รถยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้า เป็นต้น เป็นการลงทุนที่ไม่หวังผลตอบแทนในตัวเอง แต่หวังความพอใจในการใช้งาน เช่น การซื้อบ้านเพื่ออยู่อาศัยถือว่าเป็นการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์เงินที่จ่ายซื้ออาจได้มาจากการออมหรือการกู้ยืม ผลตอบแทนที่ได้ขึ้นอยู่กับรูปของความพอใจแก่เจ้าของ

2) การลงทุนในธุรกิจ (Business investment) เป็นการซื้อสินทรัพย์เพื่อใช้ในการประกอบธุรกิจ โดยคาดว่าจะรายได้จะเพียงพอเพื่อชดเชยกับความเสี่ยงในการลงทุนทำธุรกิจ กำไร และความอยู่รอดเป็นเป้าหมายหลักของการทำธุรกิจและเป็นตัวดึงดูดใจผู้ลงทุนให้มาลงทุน การลงทุนในธุรกิจอาจนำเงินออมที่สะสมไว้หรือเงินกู้ยืมมาลงทุนเพื่อจัดหาสินทรัพย์ประเภทต่าง ๆ ในการดำเนินธุรกิจ เช่น เครื่องจักร อุปกรณ์ที่ดิน โรงงาน อาคาร สิ่งปลูกสร้าง เป็นต้น สินทรัพย์เหล่านี้จะนำมาใช้ประโยชน์ในการผลิตสินค้าหรือให้บริการแก่ลูกค้า

3) การลงทุนในหลักทรัพย์ (Securities investment) เป็นการซื้อสินทรัพย์ในรูปของ หลักทรัพย์เช่น พันธบัตร หนี้กู้ยืมหรือหุ้นของหน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชน การลงทุนนี้เป็น การลงทุนทางอ้อมซึ่งแตกต่างจากการลงทุนของธุรกิจ เมื่อผู้มีเงินออมไม่ต้องการเป็นผู้ประกอบธุรกิจเอง เนื่องจากความเสี่ยงหรือยังไม่มีเงินมากพอ ผู้ลงทุนอาจนำเงินที่ออมไปซื้อหลักทรัพย์ที่จะลงทุน ผลตอบแทนจากการลงทุน คือ ดอกเบี้ยหรือเงินปันผลแล้วแต่ประเภทหลักทรัพย์นอกจากนี้ ผู้ลงทุนอาจได้ผลตอบแทนอีกลักษณะหนึ่ง คือ กำไรจากการขายหลักทรัพย์หากราคาเสนอขายสูงกว่าราคาเสนอซื้อ ผลตอบแทนนั้นจะอยู่ภายใต้ความเสี่ยงทั้งที่ควบคุมได้และควบคุมไม่ได้

แนวคิดเกี่ยวกับความเสี่ยงในการลงทุน

ความเสี่ยงหรือความไม่แน่นอนเกิดขึ้นได้เสมอเมื่อมีการลงทุนเกิดขึ้น นักลงทุนพยายามหลีกเลี่ยงความเสี่ยงหรือลดความเสี่ยงให้เหลือน้อยที่สุดซึ่งนักลงทุนแต่ละคนมีความสามารถในการยอมรับความเสี่ยงในระดับที่แตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับความชอบทัศนคติแรงจูงใจของผู้ลงทุนนั้นว่ามากน้อยเพียงใดซึ่งในการเลือกลงทุนที่ให้ผลตอบแทนที่ดีหากนักลงทุนพิจารณาถึงความเสี่ยงจากการลงทุน โดยพิจารณาเฉพาะแล้ว จะทำให้เกิดความผิดพลาดจากการลงทุนได้

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการเก็บข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และได้จัดทำแบบสอบถามขึ้นมา แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และความน่าเชื่อถือ ของแบบสอบถาม จำนวน 3 ท่าน แล้วนำแบบสอบถามไปหาค่าความน่าเชื่อถือได้ (reliability) ด้วยวิธีของ Cronbach โดยผลการวิเคราะห์ได้ค่าความน่าเชื่อถือ (reliability) แล้วนำแบบสอบถามซึ่งมีความสมบูรณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมจากนักลงทุนในคริปโตเคอร์เรนซีที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 ฉบับ

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยนี้ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ใช้การแจกแจงความถี่แสดงตารางแบบร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน เพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยทำการวิเคราะห์ทางสถิติด้วยวิธี Independent Sample: T-Test และ One-Way Analysis of Variance (ANOVA): F-Test โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการวิจัย

นักลงทุนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายจำนวน 220 คนคิดเป็นร้อยละ 55 มีช่วงอายุระหว่าง 20-30 ปีจำนวน 139 คนคิดเป็นร้อยละ 34.8 การศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจำนวน 176 คนคิดเป็นร้อยละ 44 มีอาชีพพนักงานเอกชนจำนวน 122 คนคิดเป็นร้อยละ 30.5 ระดับรายได้ 25,000-50,000 บาทจำนวน 151 คนคิดเป็นร้อยละ 37.8 และมีสถานภาพโสดจำนวน 209 คนคิดเป็นร้อยละ 52.3 จากสมมติฐานข้อที่ 1 พบว่าปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ในทุกด้านที่แตกต่างกันส่งผลต่อพฤติกรรมการลงทุนในคริปโตเคอร์เรนซีของนักลงทุนในกรุงเทพมหานครต่างกัน

นักลงทุนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีหนี้สินต่อระดับรายได้ที่ระดับ ไม่มีหนี้สินจำนวน 163 คนคิดเป็นร้อยละ 40.8 และนักลงทุนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีภาระค่าใช้จ่ายต่อระดับรายได้ที่ระดับ ไม่มี

ภาระค่าใช้จ่ายจำนวน 158 คนคิดเป็นร้อยละ 39.5 จากสมมติฐานที่ 2 พบว่า นักลงทุนที่มีปัจจัยด้านระดับของหนี้สินและปัจจัยด้านระดับของค่าใช้จ่ายแตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการลงทุนในคริปโตเคอร์เรนซีแตกต่างกัน

นักลงทุนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีประสบการณ์ในการลงทุนน้อยกว่า 1 ปี มีจำนวน 177 คนคิดเป็นร้อยละ 44.3 คาดว่าไม่จำเป็นต้องใช้เงินลงทุนส่วนนี้น้อยกว่า 1 ปี มีจำนวน 147 คนคิดเป็นร้อยละ 36.8 ต้องการรายได้จากเงินลงทุนส่วนนี้เล็กน้อยเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายประจำมีจำนวน 149 คนคิดเป็นร้อยละ 37.3 ผู้รับความเสี่ยงได้ในระดับหนึ่งมากที่สุดจำนวน 156 คนคิดเป็นร้อยละ 39 ผู้รับผลขาดทุนได้ 10%-20% มากที่สุดจำนวน 164 คนคิดเป็นร้อยละ 41 จากสมมติฐานที่ 3 นักลงทุนที่มีปัจจัยทางด้านระดับของการยอมรับความเสี่ยงที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการลงทุนในคริปโตเคอร์เรนซีแตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคลทางด้านเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และสถานภาพ ที่แตกต่างกัน มีผลต่อพฤติกรรมการลงทุนในคริปโตเคอร์เรนซีของนักลงทุนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ซึ่งจะไปสอดคล้องกับงานวิจัยของ อธิวัฒน์ โตสันติกุล (2556) ได้ศึกษาเรื่อง ศึกษาแนวโน้มและพฤติกรรมของนักลงทุนชาวไทยในเขตกรุงเทพมหานคร ที่พบว่าลักษณะทางประชากรศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วย อายุ อาชีพ รายได้ และการศึกษา ของนักลงทุนชาวไทยในเขตกรุงเทพมหานครส่งผลต่อพฤติกรรมการลงทุนของชาวไทยที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิไลสินี ชัยวรรณ (2554) ที่ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยของนักลงทุนรายย่อย ณ ห้องค้า จังหวัดเชียงใหม่ ที่พบว่าลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันของนักลงทุนรายย่อย ณ ห้องค้า จังหวัดเชียงใหม่ส่งผลต่อพฤติกรรมการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ปัจจัยด้านสถานะหนี้สินและค่าใช้จ่าย ด้านหนี้สินต่อระดับรายได้และค่าใช้จ่ายต่อระดับรายได้ มีผลต่อพฤติกรรมการลงทุนในคริปโตเคอร์เรนซีของนักลงทุนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร แสดงให้เห็นถึงว่าการที่นักลงทุนมีภาระหนี้สินนั้นย่อมส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการลงทุน หากนักลงทุนมีหนี้สินหรือค่าใช้จ่ายที่ต้องจ่ายต่อเดือนต่ำก็จะมีการลงทุนในคริปโตเคอร์เรนซีที่ระมัดระวังน้อยกว่านักลงทุนที่มีหนี้สินสูง ซึ่งจะไปสอดคล้องกับงานวิจัยของ พันเดช หลิมศิริวิไล (2554) ที่ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์พฤติกรรมการลงทุนของนักลงทุนในจังหวัดเชียงใหม่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่พบว่าปัจจัยด้านหนี้สินต่อระดับรายได้ของนักลงทุนในจังหวัดเชียงใหม่ส่งผลต่อพฤติกรรมการลงทุนของนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ปัจจัยด้านการยอมรับความเสี่ยง ประสบการณ์การลงทุน ระยะเวลาที่คาดว่าจะไม่จำเป็นต้องใช้เงินลงทุนส่วนนี้ ความต้องการรายได้จากเงินลงทุนส่วนนี้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายประจำ ความสามารถในการรับความ

เสี่ยงจากการลงทุนในระยะยาว ระดับในการยอมรับผลขาดทุนจากการลงทุนส่วนนี้ได้ในระดับใด ส่งผลต่อพฤติกรรมการลงทุนในคริปโตเคอร์เรนซีของนักลงทุนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ซึ่งนักลงทุนส่วนใหญ่มีความสามารถในการยอมรับความเสี่ยงอยู่ที่ระดับ “รับความเสี่ยงได้ปานกลาง” ซึ่งอาจจะไม่สอดคล้องกับการลงทุนในตลาดคริปโตเคอร์เรนซี เพราะว่าตลาดคริปโตเคอร์เรนซีเป็นตลาดที่มีความผันผวนเป็นอย่างมากซึ่งจะทำให้เกิดอัตราการขาดทุนที่สูงกว่าการลงทุนในตลาดอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุรุทธ กามิต (2541) ที่ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการลงทุนและพฤติกรรมแสวงหาข้อมูลข่าวสารและการเปิดรับสื่อของนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่พบว่า การยอมรับความเสี่ยงมีผลต่อพฤติกรรมการลงทุนของนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยพบว่า กลุ่มนักลงทุนที่สนใจลงทุนในคริปโตเคอร์เรนซีนั้นส่วนมากเป็นกลุ่มคนรุ่นใหม่ซึ่งยอมรับความเสี่ยงได้ในระดับปานกลาง จึงไม่สอดคล้องกับลักษณะของการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงและความผันผวนสูง ดังนั้นการที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลและให้ความรู้ที่ถูกต้องแก่นักลงทุนที่จะลงทุนในคริปโตเคอร์เรนซีเพื่อป้องกันความเสี่ยงในการลงทุน

การวิจัยนี้ เป็นการศึกษาข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเฉพาะในกรุงเทพมหานครเท่านั้น ซึ่งในการวิจัยครั้งต่อไปควรจะขยายกลุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุมทั่วประเทศเพื่อที่จะได้รับทราบข้อมูลที่ถูกต้องมากยิ่งขึ้น และควรมีการศึกษาการลงทุนในสินทรัพย์อื่นที่มีความเสี่ยงและความผันผวนสูง เพื่อให้ให้นักลงทุนได้เตรียมพร้อมในการบริหารความเสี่ยงก่อนที่จะลงทุนในสินทรัพย์นั้นๆ

เอกสารอ้างอิง

เกรียงไกร โภคานุกรม. (2560). *มาตรการจัดเก็บภาษีที่เกี่ยวข้องกับสกุลเงินดิจิทัล(Cryptocurrency)*.

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กิจชัยยะ สุรารักษ์. (2562). *การป้องกันอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับสกุลเงินเข้ารหัสในประเทศไทย*:

กรณีศึกษาบิทคอยน์. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชนิษฐา บัวเทศ. (2541). *ข่าวลือในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและอิทธิพลที่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนของนักลงทุน*. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จิรัฏฐ์ บริบูรณ์ธกิจ. (2548). *การเปรียบเทียบพฤติกรรมและความสามารถของนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชัชฌิมพร วิชัยธรรมธร. (2548). *กลยุทธ์และผลตอบแทนการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณภาพัช พายุเลิศ. (2557). *พฤติกรรมการลงทุนของพนักงานบริษัทเอกชนใน ตลาดหลักทรัพย์แห่ง*

ประเทศไทย. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ทรงวุฒิ นพเจริญกุล (2545) ผลกระทบของการลงทุนของนักลงทุนต่างประเทศต่อผลตอบแทนในตลาดหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธีระพล ภูมิสิทธิ์ธรรม (2539) การพัฒนาระบบความมั่นคงของเทคโนโลยีโดยอาศัยระบบบล็อกเชน. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาวินี วิโนทัย. (2547) ผลกระทบของการลงทุนภาครัฐต่อการลงทุนภาคเอกชนและการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภัทริรา เจริญชาติศรี (2548) พฤติกรรมการลงทุนในกองทุนรวมเพื่อเลี้ยงชีพ. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

สันติ ธิรพัฒน์. (2550). โครงการพฤติกรรมการซื้อขายในตลาดที่ผันผวน : กรณีประเทศไทย : รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.

อริวัฒน์ โตสันติกุล. (2556). แนวโน้มและพฤติกรรมของนักลงทุนชาวไทยในเขตกรุงเทพมหานคร. วารสารบริหารธุรกิจศรีนครินทรวิโรฒ ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อนุรุทธ์ กามิต. (2541). พฤติกรรมการลงทุนและพฤติกรรมการแสวงหาข้อมูลข่าวสารและการเปิดรับสื่อของนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Bitcoin-Addict. (2560). กำเนิดบิทคอยน์. จาก <https://bitcoinaddict.org/2019/10/19/what-is-bitcoin/>

Jiahang Zhang. (2018). *Initial Coin Offerings: The Role of Subjective Information*.
Whitepapers Oberlin College

Kai Leisher. (2019). *Exchange-Traded Funds: The Unknown Investment Opportunity*. Wittenberg University

Medium. (2562). *What is Bitcoin?* จาก <https://bit.ly/3ebWrmQ>

The secret source. (2564). *วิกิฤตแฮมเบอร์เกอร์*.

จาก www.thesecondsouce.com/thesecondsauce-executive-espresso216/